

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena, Boico Victor, Catan Liliana, Guzun Ion

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Tetelea Eugeniu în numele inculpatului Marin Adrian, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Marin Adrian XXXX, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în r-nul xxxxx, s. xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.03.2019 – 24.06.2019 (prima instanță);
2. 05.08.2019 – 12.02.2020 (instanța de apel);
3. 21.05.2020 – 07.07.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 24 iunie 2019, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Marin Adrian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Marin Adrian la 28 decembrie 2018, aproximativ la ora 23:20 min., la intrarea în s. Vălcineț, raionul Călărași, fiind deținător al permisului de conducere cu numărul xxxxxx, eliberat la 04.06.2018, de SEET Ungheni, care-i permite conducerea vehiculelor ce fac parte din categoria „B”, conducând automobilul de model Volkswagen Golf cu n/î "xxxxxx" ignorând prevederile capitolului I pct. 3 din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 375 din 13.05.2009/M.O. nr. 92-93, 2009/ intrat în vigoare la 24.05.2009, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic și să nu-i expună pericolului și încălcând punctul 10, subpunctul 1), lit. b), punctul 45 subpunctul 1) lit. a), b), c), d), și subpunctul 2) al aceluiași regulament, care-l obligă pe conducătorul de vehicul să posede cunoștințe și să execute cerințele

prezentului Regulament, precum și să posedă dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori, starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, particularitățile încărcăturii și situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nefiind atent la trafic a tamponat frontal pietonul care a încercat să stopeze autovehiculul Cojocari Elizaveta, a.n. xxxxx, cauzându-i vătămări corporale grave sub formă de: traumă asociată, a toracelui, a membrului superior drept și a membrilor inferioare; cu plăgi și excoriații pe față, fractura oaselor nazale, fractura ilenară a bazei craniului, hemoragie subarahnoidală, fractura claviculei drepte, fracturi ale coastelor I,II,III,IV,V,VI și VII pe dreapta, I și II pe stânga, hemoragii pulmonare, fractura închisă a humerusului drept, ruptura parțială a ligamentelor articulațiilor sacroiliace și fracturi deschise ale membrilor oase ale ambelor gambe, care se califică ca vătămări corporale grave și se află în legătură cauzală directă cu decesul, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr.201812C0126 din 11.02.2019.

Acțiunile lui Marin Adrian au fost calificate de prima instanță în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Marin Adrian să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și să-i fie aplicată pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 3 ani 6 luni, cu executare în penitenciar de tip deschis, în rest sentința de menținut fără modificări.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că prima instanță a aplicat inculpatului Marin Adrian o pedeapsă prea blândă, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, fără a ține cont de prevederile art. 75 Cod penal, de gravitatea faptei săvârșite și consecințele survenite - decesul unei persoane, iar pedeapsa aplicată este inefficientă, poartă un caracter formal și nu va atinge scopul prevăzut de art. 2 Cod penal.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2020, a fost admis apelul declarat, casată sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Marin Adrian recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis. În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că deși prima instanță a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal, nu le-a aplicat corespunzător.

Instanța de apel a notat că la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, ține cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În continuare, instanța de apel a indicat că infracțiunea săvârșită este una gravă, lipsesc circumstanțe agravante, cauza penală a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, anterior nu a fost judecat și a considerat că în privința inculpatului poate fi aplicată pedeapsa de 2 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, or doar astfel va fi atins scopul pedepsei penale prevăzută de art. 61 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a menționat că prima instanță nejustificat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, ce nu va duce la realizarea scopului pedepsei penale prevăzută de art. 61 Cod penal, or din materialele cauzei rezultă că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, îl va favoriza pe inculpat să săvârșească pe viitor infracțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție, iar în rezultatul acțiunilor inculpatului a survenit decesul unei persoane.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Tetelea Eugeniu în numele inculpatului Marin Adrian, care indică temeiul de recurs prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;
- instanța de apel nu a dispus de alte circumstanțe decât cele stabilite în prima instanță și, respectiv, în lipsa de careva motive legale, pe care, se întemeiază soluția, greșit a admis apelul acuzatorului de stat, a casat sentința primei instanțe, cu adoptarea hotărârii de condamnare a inculpatului Marin Adrian la o pedeapsă mai aspră decât cea stabilită de prima instanță;

- la stabilirea pedepsei, instanța de apel spre deosebire de prima instanță nu și-a argumentat suficient soluția sa și nu a ținut cont în deplină măsură de dispozițiile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal și 364¹ Cod de procedură penală;

- rigorile de aplicare a art. 90 Cod penal, se regăsesc în sentința primei instanțe și nu se regăsesc în măsură clară și deplină în decizia instanței de apel;

- instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială, care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă, în condițiile, când la etapa actuală, se pune accentul pe căi de reeducare a persoanelor condamnate nu prin privare de libertate, dar prin cele neprivative de libertate, care, ar fi mai eficiente;

- instanța de apel, n-a luat în deplină măsură în considerare circumstanțele reale ale cazului accidentului rutier a avut loc la 28 decembrie 2018, aproximativ la ora 23:20 în afara localității, în apropierea satului Vălcineț, raionul Călărași, și respectiv, și circumstanțele atenuante existente pe dosar, personalitatea, vârsta inculpatului, poziția suscesorului părții vătămate avută pe dosar la organul de urmărire penală și în instanța de judecată, care n-a formulat față de inculpat nici un fel de pretenții, deoarece, inculpatul și rudele apropiate a acestuia, familia, au despăgubit deplin familia victimei accidentului rutier.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că prin soluția instanței de apel referitor la mărimea, categoria și modul de executare a pedepsei, s-a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal.

Astfel, constată că instanța de apel și-a argumentat suficient soluția, a ținut cont pe deplin de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, iar în final a stabilit o pedeapsă echitabilă.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total sau parțial hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit reține că recurentul, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, și anume că a fost aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că temeiul de recurs și alegațiile recurentului invocate în cererea de recurs s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

Astfel, Colegiul penal lărgit notează că prima instanță a apreciat obiectiv cumulul de probe administrat la urmărirea penală și examinat în ședința de judecată a primei instanțe, descrise și în sentință, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, și corect a adoptat soluția de condamnare a lui Marin Adrian în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, conform indicilor calificativi - *încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane*, cu stabilirea în baza acestui articol, a unei pedepse echitabile sub formă de 2 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, executarea pedepsei cu închisoarea fiind suspendată condiționat în temeiul art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Totodată, se reține că instanța de apel la soluția sa de admitere a apelului declarat de procuror și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a stabilit inculpatului Marin Adrian o pedeapsă de 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis, greșit a exclus aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea, stabilită în temeiul art. 90 Cod penal de către prima instanță, fără a ține cont pe deplin de circumstanțele cauzei enunțate supra și persoana celui vinovat.

În acest sens, Colegiul penal lărgit stabilește că instanța de apel la adoptarea acestei soluții, nejustificat nu a ținut cont de faptul că inculpatul Marin Adrian se caracterizează pozitiv, este de vârstă tânără, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, anterior nu a fost atras la răspundere penală, a recuperat benevol prejudiciul material și moral cauzat succesurului părții vătămate, care nu are pretenții

față de inculpat (f.d. 113), precum și că accidentul rutier s-a produs inclusiv din vina părții vătămate care la 28 decembrie 2018, pe timp de noapte la ora 23:20, în afara localității, a ieșit spontan pe carosabil pentru a stopa automobilul inculpatului (f.d. 15), totodată aceasta fiind și în stare de ebrietate alcoolică - 1,93% alcool în sânge (constatată prin raportul de expertiză medico-legală nr. 201812C0126 din 11 februarie 2019 (f.d. 31-34), iar circumstanțe agravante în speță nu au fost constatate.

În aceste condiții, se atestă că instanța de apel greșit a admis apelul declarat de procuror și a exclus eronat aplicarea prevederilor art. 90 în privința inculpatului Marin Adrian, motive din care, instanța de recurs ordinar remarcă că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or prima instanță a pronunțat o sentință legală și întemeiată, stabilindu-i inculpatului Marin Adrian o pedeapsă echitabilă, cu suspendarea corectă a executării pedepsei cu închisoarea, care își va atinge scopurile pedepsei penale, or o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Mai mult, e de reținut că instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială, care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă, în condițiile, când la etapa actuală, se pune accentul pe căi de reeducare a persoanelor condamnate nu prin privare de libertate, dar prin cele neprivative de libertate, care, ar fi mai eficiente.

Totodată, Colegiul penal lărgit mai menționează că Curtea Europeană în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza *Varga și alții v. Ungaria*, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza *Norbert Sikorski v. Polonia*, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza *Kyprianou v. Cipru*, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108). Or, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Mai mult, Colegiul penal lărgit atestă caracterul contradictoriu a deciziei instanței de apel, or din conținutul părții discriptive (f.d. 162-165) și a dispozitivului (f.d. 165) deciziei instanței de apel, se observă că deși instanța de apel indică că casează în partea stabilirii pedepsei sentința primei instanțe, din ce rezultă că în acest mod se referă atât la pedeapsa principală cu închisoare cât și la cea complementară - cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, aceasta în dispozitiv, neclar indică doar că "*Lui Marin Adrian, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i se aplică pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei. Termenul executării pedepsei inculpatului Marin Adrian de calculat din momentul reținerii. În rest, sentința se menține fără modificări*", fără a face vreo referire la pedeapsa

complementară, contrar prevederilor art. 395, 417 Cod de procedură penală. Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că acest fapt creează incertitudine și neclaritate la înțelegerea corectă a prevederilor deciziei instanței de apel, și nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar, în condițiile în care se identifică și incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii care este expus neclar.

7. În consecință, Colegiul penal lărgit constată că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2020 în privința lui Marin Adrian în partea stabilirii pedepsei, cu menținerea în această parte a sentinței primei instanțe, fiindcă s-au confirmat temeiurile pentru recurs, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, în sensul că s-a motivat și aplicat o pedeapsă inechitabilă, individualizată contrar prevederilor legale și că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii care este expus neclar.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Tetelea Eugeniu în numele inculpatului Marin Adrian, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2020 în cauza penală privindu-l pe **Marin Adrian Xxxxx**, în partea stabilirii pedepsei, cu menținerea în această parte a sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 24 iunie 2019, prin care s-a stabilit pedeapsa de 2 (doi) ani închisoare cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani.

În rest se mențin, prevederile deciziei atacate.

Inculpatul **Marin Adrian Xxxxxx** urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă nu are de executat arest preventiv sau pedeapsa închisorii în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **31 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Boico Victor

Catan Liliana

Guzun Ion